

Företagarombudsmannen

Den Nya Valfärden, Box 5625, 114 86 Stockholm, www.dnv.se

PROMEMORIA

Ärendenummer: FO 2008-02

Datum: 2008-01-28

Utredare: Micha Velasco

Utredning avseende snedvridande av konkurrens genom bidrag för fönster

Förevarande fall har Företagarombudsmannen tagit upp på en företagares initiativ i anledning av att företagen missgynnas med detta bidrag. Det bidrar till utslagning av mindre företag som dessutom erbjuder miljövänligare alternativ.

Beskrivning av fallet

Enligt förordningen (2006:1587) om stöd för installation av energieffektiva fönster eller biobränsleanläggningar i småhus får stöd ges för installation i småhus.

Stödet får ges till fysiska personer och till privatbostadsföretag. För att vara berättigad till stöd måste de befintliga fönstren ersättas med nya energifönster. Dessa måste bestå av fönsterglas, karm och båge. Stödet får uppgå till högst 30 procent av de kostnader som överstiger 10 000 kr. Stödet får vara högst 10 000kr. Stöd utgår ej vid nybyggnation. För att ersättningsfönstret skall berättiga till stöd måste det uppfylla en värmeegenomgångskoefficient om 1.2, så kallat u-värde.

Företagarombudsmannens bedömning

Ett riktat stöd medför alltid en risk för snedvriden konkurrens. Detta stöd riktas indirekt till fönstertillverkare. Syftet med det här stödet var att skapa energisnåla småhus och i längden ett miljövänligt och mindre resurskrävande samhälle. Resultatet av detta stöd har blivit det motsatta. Istället för att renovera befintliga fönster och endast byta ut fönsterglasen finns här ett stort incitament för att slänga de gamla bågarna och köpa nytillverkade kompletta fönster med båge och karm. Detta trots att ett renoverat fönster mycket väl kan ge samma energivärden och därmed isolering som ett nyproducerat.

Förordningen är i dag skriven så att tillämpningen av u-värdet blir felaktig.

”värmegenomgångskoefficient: den effekt uttryckt i watt som passerar genom varje kvadratmeter av ett fönster med karmyttermått 1 200 gånger 1 200 millimeter vid en temperaturskillnad mellan fönstrets in- och utsida om 1 kelvin,

energieffektivt fönster: ett fönster, med båge och karm, vars värmegenomgångskoefficient är högst 1,2”

Länsstyrelserna och besvärmyndigheten Boverket gör i dag en bedömning där hänsyn endast tas till typarean av fönstret och karmen. Bolagsverket tillämpar alltså ett typvärde för en standardiserad fönsterstorlek om 1,2 m x 1,2 m. Detta gör att det gällande u-värdet på 1,2 i nuläget inte kan garanteras i varje enskilt fall av Boverket eller annan myndighet. Om ett fönster som precis klarar u-värdet 1,2 i Boverkets tabeller är mindre än 1,2 m x 1,2 m så överstiger plötsligt fönstrets u-värde det fastslagna på 1,2. Det beror på att dagens energifönsterglas isolerar bättre än fönsterkarmarna. För energifönster gäller: Ju mindre fönster desto sämre u-värde.

En ytterligare aspekt på detta är att nyinpassning av fönster i befintlig byggnad ställer mycket höga krav på fackmannamässighet. Ett dåligt inpassat energifönster ger en total energiförlust som vida överstiger ett bättre inpassat fönster med ett högre u-värde.

Sammantaget får stödet i dag följande effekter:

- Inlåsning till nyproduktion vilket skadar konkurrensen.
- Inga garanterade energispareffekter då faktisk helhetsbedömning av fönsterinstallation saknas.
- Skadlig miljöpåverkan genom onödig nyproduktion.
- Ytterligare byråkrati.

Företagarombudsmannen föreslår att stödet tas bort för att skapa konkurrensneutralitet.

Det här är ett exempel på stöd som har införts med goda intentioner men fått snedvridande konkurrens effekter då stödet anpassats för myndigheterna.

Om stödet bedöms ha sådana positiva effekter totalt sett att regeringen väljer att behålla det så måste en översyn göras och stödet måste då göras konkurrensneutralt. Det kan ske så att även renoverade fönster under vissa former kan ges stöd. Då stödet endast är beslutat att gälla till slutet av 2008 är det Företagarombudsmannens inställning att det inte beslutas om förlängning av stödet.

Företagarombudsmannen, en del av Den Nya Välfärden, verkar för ett bättre företagarklimat i Sverige. Företagarombudsmannens huvudsakliga uppgift är att ge uppmärksamhet och publicitet åt konkreta exempel på brister i företagarklimatet. Företagarombudsmannen har en styrelse bestående av företagare, ekonomer och publicister som på ideell basis leder verksamheten. Företagarombudsmannen genomför utredningar både på eget initiativ och efter anmälan. Anmälare kan vara företagare, politiker, journalister eller andra samhällsmedborgare som har reagerat på fall där företagande försvaras på grund av brister i lagstiftning, föreskrifter eller myndighetsutövning.